

Středa 15. ledna 2020

I

(Usnesení, doporučení a stanoviska)

USNESENÍ

EVROPSKÝ PARLAMENT

P9_TA(2020)0005

Zelená dohoda pro Evropu

Usnesení Evropského parlamentu ze dne 15. ledna 2020 o Zelené dohodě pro Evropu (2019/2956(RSP))

(2021/C 270/01)

Evropský parlament,

- s ohledem na sdělení Komise ze dne 11. prosince 2019 „Zelená dohoda pro Evropu“ (COM(2019)0640),
- s ohledem na sdělení Komise ze dne 28. listopadu 2018 „Čistá planeta pro všechny – evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky“ (COM(2018)0773) a na podrobnou analýzu, o níž se toto sdělení opírá,
- s ohledem na akční program EU pro životní prostředí na období do roku 2020 a na její vizi do roku 2050,
- s ohledem na Rámcovou úmluvu OSN o změně klimatu (UNFCCC) a Kjótský protokol k této úmluvě a na Pařížskou dohodu,
- s ohledem na Úmluvu OSN o biologické rozmanitosti,
- s ohledem na Agendu OSN pro udržitelný rozvoj 2030 a na cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje,
- s ohledem na zprávu Evropské agentury pro životní prostředí (EEA) ze dne 4. prosince 2019 nazvanou „Evropské životní prostředí – stav a výhled 2020“,
- s ohledem na zvláštní zprávu Mezivládního panelu pro změnu klimatu (IPCC) s názvem „Globální oteplení o 1,5 °C“, jeho pátou hodnotící zprávu (AR5) a souhrnnou zprávu, zvláštní zprávu IPCC o změně klimatu a půdě a zvláštní zprávu IPCC o oceánech a kryosféře v měnícím se klimatu,
- s ohledem na zprávu Programu OSN pro životní prostředí (UNEP) o nedostatečném úsilí při snižování emisí zveřejněnou dne 26. listopadu 2019 a na první souhrnnou zprávu o produkci fosilních paliv z prosince 2019 (zpráva o produkční mezeře z roku 2019),
- s ohledem na globální hodnotící zprávu o biologické rozmanitosti a ekosystémových službách vydanou Mezivládní vědecko-politickou platformou pro biologickou rozmanitost a ekosystémové služby (IPBES) dne 31. května 2019,

Středa 15. ledna 2020

- s ohledem na zprávu Mezinárodního panelu pro zdroje UNEP o globálním výhledu pro zdroje z roku 2019,
- s ohledem na Listinu základních práv Evropské unie,
- s ohledem na úmluvy a doporučení Mezinárodní organizace práce (MOP),
- s ohledem na přepracovanou Evropskou sociální chartu, kterou přijala Rada Evropy,
- s ohledem na evropský pilíř sociálních práv,
- s ohledem na 26. konferenci smluvních stran UNFCCC, která se má konat v listopadu 2020, a na to, že všechny smluvní strany UNFCCC musí zvýšit své vnitrostátně stanovené příspěvky v souladu s cíli Pařížské dohody,
- s ohledem na 15. konferenci smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti (COP15), která se má konat v říjnu 2020 v čínském Kchun-mingu a na níž strany úmluvy budou muset rozhodnout o podobě globálního rámce pro zastavení úbytku biologické rozmanitosti na období po roce 2020,
- s ohledem na své usnesení ze dne 14. března 2019 o změně klimatu – evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky v souladu s Pařížskou dohodou ⁽¹⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o stavu klimatické a environmentální nouze ⁽²⁾,
- s ohledem na své usnesení ze dne 28. listopadu 2019 o konferenci OSN o změně klimatu konané v roce 2019 v Madridu (COP25) ⁽³⁾,
- s ohledem na závěry Evropské rady ze dne 12. prosince 2019,
- s ohledem na čl. 132 odst. 2 a 4 jednacího řádu,

A. vzhledem k tomu, že toto usnesení představuje první obecnou reakci Parlamentu na sdělení Komise o Zelené dohodě pro Evropu; vzhledem k tomu, že Parlament se hodlá během uskutečňování Zelené dohody znovu vyjadřovat k této věci prostřednictvím podrobnějších postojů ke zvláštním opatřením a politickým krokům a hodlá plně využít své legislativní pravomoci k přezkumu a úpravám návrhů Komise, aby podporovaly všechny cíle Zelené dohody;

1. zdůrazňuje, že je naléhavě zapotřebí přijmout ambiciózní opatření pro boj proti změně klimatu, pro výzvy související s životním prostředím, omezení globálního oteplování na 1,5 °C a zamezení masivnímu úbytku biologické rozmanitosti; vítá proto sdělení Komise „Zelená dohoda pro Evropu“; sdílí závazek Komise transformovat EU ve zdravější, udržitelnou, spravedlivou a prosperující společnost s nulovými čistými emisemi skleníkových plynů; požaduje, aby se nezbytná transformace v klimaticky neutrální společnost uskutečnila nejpozději do roku 2050 a aby se z ní stal příklad evropského úspěchu;

2. zdůrazňuje, že by všem lidem žijícím v Evropě mělo být bez diskriminace přiznáno základní právo na bezpečné, čisté, zdravé a udržitelné životní prostředí a na stabilní klima a že toto právo musí být zajištěno díky ambiciózní politice a musí být plně vynutitelné prostřednictvím soudního systému na vnitrostátní úrovni i na úrovni EU;

3. je pevně přesvědčen o tom, že Zelená dohoda pro Evropu by měla podporovat integrovaný, vědecky podložený přístup a zahrnovat všechna odvětví, která by směřovala ke stejnému cíli; domnívá se, že integrace různých politik v zájmu naplnění holistické vize je skutečnou přidanou hodnotou Zelené dohody pro Evropu, a měla by proto být posílena; vnímá Zelenou dohodu jako katalyzátor inkluzivní a nediskriminační společenské transformace, jejímiž hlavními cíli by měly být klimatická neutralita, ochrana životního prostředí, udržitelné využívání zdrojů a zdraví a kvalitní život lidí na celé planetě;

⁽¹⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0217.

⁽²⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0078.

⁽³⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0079.

Středa 15. ledna 2020

4. zdůrazňuje, že Zelená dohoda by měla být jádrem evropské strategie pro nový udržitelný růst, jenž bude respektovat možnosti naší planety, pro vytváření ekonomických příležitostí, motivaci k investicím a vytváření kvalitních pracovních míst; domnívá se, že to vše bude ku prospěchu evropských občanů a podniků a povede k modernímu, konkurenceschopnému hospodářství účinně využívajícímu zdroje, v němž je hospodářský růst oddělen od celkových emisí skleníkových plynů, využívání zdrojů a produkce odpadu v Unii; zdůrazňuje, že Zelená dohoda musí přinášet sociální pokrok a zlepšit životní podmínky všech lidí a snížit sociální nerovnosti, hospodářskou nerovnováhu mezi členskými státy a rozdíly mezi ženami a muži a mezi generacemi; domnívá se, že spravedlivá transformace by neměla nikoho opomíjet, ani žádnou lokalitu, a měla by se zabývat sociálními a hospodářskými nerovnostmi;

5. domnívá se, že v jádru unijního procesu vypracovávání a provádění politik by měly být cíle OSN v oblasti udržitelného rozvoje, neboť je třeba, aby EU prosazovala model lidského rozvoje, jenž je slučitelný se zdravím naší planety; v této souvislosti zdůrazňuje, že Zelená dohoda pro Evropu musí skloubit sociální práva, environmentální integritu, regionální soudržnost, udržitelnost a průmyslová odvětví připravená na budoucnost, jež budou konkurenceschopná v celosvětovém měřítku, a to způsobem, který bude prospěšný pro všechny;

6. zdůrazňuje, že Zelená dohoda musí usilovat o prosperující, spravedlivé, udržitelné a konkurenceschopné hospodářství, které přináší užitek všem občanům ve všech regionech Evropy; zastává názor, že Zelená dohoda by měla vytvářet hospodářské příležitosti a zajišťovat mezigenerační spravedlnost; upozorňuje, že v zájmu zajištění spravedlivé transformace je důležité respektovat a rozšiřovat sociální dialog na všech úrovních a ve všech odvětvích; podtrhuje, že k opatřením a cílům Zelené dohody je zapotřebí zaujmout genderovou perspektivu, mj. začleňovat do všech politik a opatření hledisko rovnosti žen a mužů; opakuje, že přechod na klimaticky neutrální hospodářství a udržitelný model společnosti musí probíhat v součinnosti s prováděním evropského pilíře sociálních práv, a trvá na tom, že veškeré iniciativy v rámci Zelené dohody pro Evropu musí být plně v souladu s evropským pilířem sociálních práv;

7. zdůrazňuje, že aby mohla Unie splnit cíle Zelené dohody, budou zapotřebí rozsáhlé veřejné a soukromé investice, a tyto investice považuje za nutný předpoklad pro úspěch Zelené dohody; je toho názoru, že EU musí v zájmu prosazení pozitivní, udržitelné sociální, průmyslové a hospodářské změny zajistit dlouhodobou investiční jistotu a regulační předvídatelnost a vytvořit adekvátní finanční rámec, zdroje a tržní a daňové pobídky pro ekologickou transformaci; připomíná, že Evropa by měla prostřednictvím Zelené dohody vykročit na cestu dlouhodobého udržitelného růstu, prosperity a dobrých životních podmínek, na níž budou environmentální, hospodářské i sociální politiky koncipovány s ohledem na zajištění spravedlivé transformace;

8. zdůrazňuje, že globální výzvy spojené se změnou klimatu a zhoršováním životního prostředí vyžadují celosvětovou reakci; podtrhuje, že EU musí být ambiciózní a musí mobilizovat další světové regiony, aby usilovaly o totéž; podtrhuje úlohu EU jakožto globálního lídra v oblasti opatření pro životní prostředí a klima;

9. navrhuje, aby veškerá opatření v rámci Zelené dohody vycházela z vědeckého přístupu a opírala se o holistická posouzení dopadu;

10. uvědomuje si svou institucionální odpovědnost za snižování své uhlíkové stopy; navrhuje přijmout vlastní opatření ke snížení emisí, včetně nahrazení svého vozového parku vozidly s nulovými emisemi, a naléhavě žádá všechny členské státy, aby se dohodly na jediném sídle Evropského parlamentu;

Zvýšení ambic EU v oblasti klimatu pro roky 2030 a 2050

11. domnívá se, že právně závazný příslib EU, že nejpozději v roce 2050 dosáhne klimatické neutrality, bude velmi účinným nástrojem k mobilizaci společenských, politických, hospodářských a technologických sil nezbytných k transformaci; důrazně upozorňuje na to, že tato transformace je společným úsilím všech členských států a že ke splnění cíle dosažení klimatické neutrality v Unii nejpozději do roku 2050 musí přispět každý členský stát; vyzývá Komisi, aby do března 2020 předložila návrh evropského právního předpisu o klimatu;

12. požaduje ambiciózní právní předpis o klimatu, jenž stanoví právně závazný domácí cíl pro celé hospodářství, aby nejpozději v roce 2050 dosáhlo nulových čistých emisí skleníkových plynů, a přechodné unijní cíle pro roky 2030 a 2040, jejichž konečná podoba se určí v uvedeném předpisu nejpozději v okamžiku, kdy jej přijmou spolunormotvůrci, na základě posouzení dopadu a silného rámce pro řízení; zdůrazňuje, že právní předpis o klimatu musí – s ohledem na cíl omezit

Středa 15. ledna 2020

globální oteplování na 1,5 °C – odrážet nejlepší dostupné vědecké poznatky a měl by být pravidelně aktualizován, aby držel krok se změnami právního rámce EU a přezkumným cyklem Pařížské dohody; domnívá se, že právní předpis o klimatu musí také obsahovat zvláštní adaptační prvky, zejména musí po všech členských státech požadovat, aby přijaly adaptační akční plány;

13. žádá, aby byl posílen unijní cíl pro rok 2030 snížit domácí emise skleníkových plynů na 55 % úrovně roku 1990; naléhavě vyzývá Komisi, aby za tímto účelem co nejrychleji předložila příslušný návrh, aby Unie mohla tento cíl přijmout jako svůj aktualizovaný vnitrostátně stanovený příspěvek s předstihem před konferencí COP26; dále žádá, aby byl tento cíl následně začleněn do evropského právního předpisu o klimatu;

14. domnívá se, že EU musí zaujmout silnou vedoucí úlohu a aktivně se podílet na přípravách konference COP26, na níž by smluvní strany měly přijmout co nejambicióznější kolektivní klimatické závazky; v této souvislosti se domnívá, že by EU měla co nejdříve v roce 2020 přijmout vyšší vnitrostátně stanovený příspěvek, a podnítit tak ke stejnému kroku i země mimo EU, zejména velké znečišťovatele; dále se v této souvislosti domnívá, že je třeba se na zvýšení vnitrostátně stanoveného příspěvku shodnout s dostatečným předstihem před summitem EU-Čína, který je naplánován na září, a před summitem EU-Afrika;

15. uznává, že členské státy mohou v zájmu zajištění spravedlnosti a nákladové efektivity při plnění cíle, jímž je dosáhnout nejpozději do roku 2050 klimatické neutrality, zvolit odlišné trajektorie, neboť jednotlivé země mají různé výchozí pozice a zdroje a některé postupují rychleji než jiné, nicméně ekologická transformace by se měla stát hospodářskou a sociální příležitostí pro všechny regiony v Evropě;

16. zdůrazňuje, že čisté emise budou muset být sníženy téměř na nulu ve všech odvětvích hospodářství, neboť je třeba, aby všechna společně přispívala k plnění cíle klimatické neutrality; vyzývá Komisi, aby v zájmu naplnění zvýšených střednědobých a dlouhodobých ambic v oblasti klimatu předložila tam, kde je to nezbytné, návrhy podložené posouzeními dopadu s cílem revidovat do června 2021 legislativní opatření EU v oblasti klimatu a energetiky; vyzývá Komisi, aby pro potřeby opatření v oblasti klimatu využívala rovněž dodatečný potenciál dalších platných právních předpisů EU, např. směrnice o ekodesignu, právních předpisů EU o odpadech, opatření týkajících se oběhového hospodářství a nařízení o fluorovaných skleníkových plynech; dále zdůrazňuje, že řešení inspirovaná přírodou mohou členským státům pomoci dosáhnout jejich cílů týkajících se snižování emisí skleníkových plynů a biologické rozmanitosti, ale trvá na tom, že by měla doplňovat snižování emisí skleníkových plynů u zdroje;

17. domnívá se, že nové zvýšené cíle týkající se skleníkových plynů vyžadují, aby byl pro tento účel uzpůsoben unijní systém obchodování s emisemi (ETS); žádá Komisi, aby urychleně přezkoumala směrnici o ETS a zabývala se při tom mj. lineárním redukčním koeficientem, pravidly pro přidělování bezplatných povolenek a otázkou zavedení minimální ceny uhlíku;

18. vzhledem k nezmenšujícím se globálním rozdílům v míře ambic v oblasti klimatu podporuje záměr Komise pracovat na mechanismu kompenzačních opatření mezi státy v souvislosti s uhlíkem, jenž bude slučitelný s pravidly WTO; vnímá vytvoření takového mechanismu jako součást širší strategie pro konkurenceschopné dekarbonizované hospodářství EU, které bude splňovat ambiciózní klimatické cíle EU a současně zajišťovat rovné podmínky; bere na vědomí postoj Komise, že by takovýto mechanismus byl alternativou ke stávajícím opatřením týkajícím se úniku uhlíku v rámci unijního ETS; zdůrazňuje, že stávající opatření týkající se úniku uhlíku by neměla být zrušena do doby, než bude zaveden nový systém, a žádá Komisi, aby dříve, než předloží jakékoli návrhy, provedla před přezkumem právních předpisů v oblasti klimatu, který se očekává v červnu 2021, hloubkovou analýzu odlišných podob, které by mohl mechanismus kompenzačních opatření mezi státy v souvislosti s uhlíkem mít; dále se domnívá, že by tento mechanismus měl zachovat hospodářské pobídky pro úspěšnou ekologickou transformaci a průkopníky v oblasti klimatu, podporovat trh s nízkouhlíkovým zbožím v EU a zajistit účinné ceny uhlíku v EU a současně prosazovat zavedení ceny za uhlík v jiných částech světa; domnívá se, že mechanismus musí zohledňovat specifika každého odvětví a že ve vybraných odvětvích může být zaváděn postupně, přičemž je třeba vyvarovat se veškerých dodatečných správních nákladů, které nejsou nezbytně nutné, zejména pro malé a střední podniky;

19. vítá plánovaný návrh přezkumu směrnice o zdanění energie v souvislosti s otázkami životního prostředí s cílem uplatňovat zásadu „znečišťovatel platí“, přičemž je třeba brát ohled na daňové politiky členských států a zabránit jakémukoli prohloubení nerovností;

Středa 15. ledna 2020

20. vítá novou a ambicióznější strategii EU pro přizpůsobení se změně klimatu; připomíná, že v EU a jejích členských státech je třeba vyvinout větší úsilí, pokud jde o budování odolnosti, prevenci a připravenost v souvislosti se změnou klimatu; zdůrazňuje, že na toto přizpůsobení je nutné uvolnit veřejné i soukromé investice, a žádá o skutečně soudržnou výdajovou politiku EU, v níž by se přizpůsobení změně klimatu a odolnost vůči této změně staly klíčovými kritérii pro veškeré příslušné financování z prostředků EU; současně se domnívá, že prevence katastrof, připravenost a schopnost reakce musí tvořit silný nástroj solidarity, který by měl mít k dispozici dostatečné zdroje; žádá, aby byly v rozpočtu EU vyčleněny stabilní a dostatečné finanční prostředky a sdíleny zdroje na mechanismus civilní ochrany EU;

21. vítá oznámení, že Komise zahájí evropský klimatický pakt; zdůrazňuje, že na tomto paktu musí spolupracovat občané, regiony, místní komunity, občanská společnost, podniky (včetně těch malých a středních) a odborové organizace i průmysl jako subjekty, které se aktivně podílejí na přechodu ke klimatické neutralitě, a to na základě upřímného dialogu a transparentního participačního procesu, mimo jiné při formulování, provádění a hodnocení politik; považuje za velmi důležité spolupracovat se zúčastněnými stranami z energeticky náročných odvětví a s příslušnými sociálními partnery, zejména se zaměstnavateli, zaměstnanci, nevládními organizacemi a odbornými kruhy, na hledání udržitelných řešení při přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství;

Dodávky čisté, dostupné a bezpečné energie

22. zdůrazňuje ústřední úlohu energie při přechodu na hospodářství s nulovými emisemi skleníkových plynů a vítá cíl Komise pokračovat v dekarbonizaci energetického systému tak, aby EU mohla dosáhnout nulových čistých emisí nejpozději do roku 2050; vyzývá k tomu, aby byla směrnice o energii z obnovitelných zdrojů revidována v souladu s těmito ambicemi a byly v ní stanoveny závazné vnitrostátní cíle pro každý členský stát; vítá rovněž, že se prioritně řeší otázka energetické účinnosti; v této souvislosti vyzývá Komisi a členské státy, aby uplatňovaly zásadu „energetická účinnost v první řadě“ ve všech odvětvích a politikách, jelikož má zásadní význam pro omezování energetické závislosti EU a snižování emisí z výroby energie a současně vytváří pracovní příležitosti na místní úrovni v souvislosti s renovačními pracemi a snižuje náklady na energii, které nesou občané; vyzývá k revizi směrnice o energetické účinnosti a směrnice o energetické účinnosti budov v souladu s vyššími ambicemi EU v oblasti klimatu a k posílení jejich provádění, prostřednictvím závazných vnitrostátních cílů, se zvláštním ohledem na zranitelné občany a na potřebu hospodářské předvídatelnosti pro dotčená odvětví;

23. zdůrazňuje, že pro dosažení cílů Pařížské dohody je naprosto zásadní, aby bylo na vnitrostátní úrovni a na úrovni EU prosazováno uplatňování příslušných opatření; vyzývá členské státy a Komisi, aby zajistily plný soulad vnitrostátních energetických a klimatických plánů s cíli EU; připomíná, že členské státy mají pravomoc rozhodovat o svém energetickém mixu v klimatickém a energetickém rámci EU;

24. zdůrazňuje, že mají-li být splněny dlouhodobé cíle EU v oblasti klimatu a udržitelnosti, musí všechna odvětví více využívat obnovitelné zdroje energie a postupně přestat používat fosilní paliva; vyzývá k přezkumu hlavních směrů v rámci transevropské energetické sítě TEN-E před přijetím nového seznamu projektů společného zájmu, tak aby bylo možno sladit legislativní rámec s prioritou zavedení chytré sítě a předejít vázanosti na investice s vysokou uhlíkovou náročností; zdůrazňuje, že je nezbytný strategický přístup k energetickým klastrům EU s cílem využít nejúčinnější investice do zdrojů obnovitelné energie; vítá proto ohlášenou strategii pro výrobu větrné energie na moři; domnívá se, že politiky EU by měly konkrétně podporovat inovace a zavádění udržitelných technologií skladování energie a zeleného vodíku; zdůrazňuje potřebu zajistit, aby využívání zdrojů energie, jako je zemní plyn, mělo pouze přechodnou povahu, jelikož cíle klimatické neutrality má být dosaženo nejpozději do roku 2050;

25. zdůrazňuje, že je zásadní zajistit v Evropě dobře fungující, plně integrovaný a konkurenceschopný trh s energií zaměřený na spotřebitele; vyzdvihuje význam přeshraničních propojení pro dosažení plně integrovaného trhu s energií; vítá, že Komise oznámila, že do poloviny roku 2020 navrhne opatření inteligentní integrace trhu EU s energií, a zdůrazňuje, že další integrace bude mít významnou roli při zvyšování bezpečnosti dodávek energie a budování hospodářství s nulovými emisemi skleníkových plynů; vyzdvihuje, že je zapotřebí poskytnout adekvátní finanční prostředky Agentuře pro spolupráci energetických regulačních orgánů, má-li se posílit a rozšířit regionální spolupráce členských států;

26. trvá na urychleném rozfázovaném ústupu od přímých a nepřímých dotací na fosilní paliva do roku 2020 v EU a v každém členském státě;

Středa 15. ledna 2020

27. vítá avizovanou vlnu renovací veřejných a soukromých budov a vybízí k tomu, aby se hlavní pozornost upřela na školy a nemocnice a také na sociální bydlení a nájemní byty s cílem podpořit domácnosti s nízkými příjmy; zdůrazňuje, že je třeba, aby byl nejpozději do roku 2050 renovován stávající fond budov do podoby budov s téměř nulovou spotřebou energie s cílem dosáhnout uhlíkové neutrality; zdůrazňuje, že stavební sektor skýtá velký potenciál k úsporám energie a k výrobě obnovitelné energie na místě, což by mohlo stimulovat zaměstnanost a pomoci v expanzi malým a středním podnikům; domnívá se, že je nezbytně nutný inteligentní a pokrokový legislativní rámec; vítá proto návrhy na snížení vnitrostátních regulačních překážek renovací a přezkum nařízení o stavebních výrobcích; žádá, aby se po členských státech nekompromisně vymáhaly povinné renovace veřejných budov v souladu se směrnicí o energetické účinnosti; vybízí k podpoře dřevěných konstrukcí a ekologických stavebních materiálů;

28. zdůrazňuje, že energetická transformace musí být sociálně udržitelná a neměla by prohlubovat energetickou chudobu, a vítá závazek Komise v tomto směru; je přesvědčen o tom, že komunity bojující proti energetické chudobě musí být vybaveny nezbytnými nástroji k tomu, aby se mohly podílet na ekologické transformaci prostřednictvím vzdělávání a poradenských služeb a stimulace dlouhodobých investic; vyzývá k cíleným akcím v úzké spolupráci s členskými státy a k výměně osvědčených postupů s cílem snižovat energetickou chudobu a současně podporovat rovný přístup k nástrojům financování pro renovace ke zvýšení energetické účinnosti; je přesvědčen, že náklady na energeticky úsporné renovace by neměly nést domácnosti s nízkými příjmy; dále zdůrazňuje úlohu dálkového vytápění při zajišťování cenově dostupné energie;

29. obecně podporuje myšlenku tržních opatření jako jednoho z nástrojů k dosažení cílů v oblasti klimatu; vyjadřuje nicméně námitky, pokud jde o potenciální zahrnutí emisí budov do systému EU pro obchodování s emisemi, jelikož by to mohlo vést k odejmutí odpovědnosti za řešení z rukou veřejnosti a k větším nákladům na energii pro nájemníky a vlastníky nemovitostí; domnívá se, že pro jakékoli takové opatření je nutné vypracovat důkladnou analýzu;

Aktivizace průmyslu pro čisté a oběhové hospodářství

30. přechod na moderní, klimaticky neutrální, mimořádně účinně využívající zdroje a konkurenceschopnou průmyslovou základnu v EU nejpozději do roku 2050 vnímá jako klíčový úkol a příležitost a vítá oznámení Komise o tom, že v březnu 2020 předloží novou průmyslovou strategii a strategii pro MSP; zdůrazňuje, že konkurenceschopnost průmyslu a politika v oblasti klimatu jsou dvě témata, která se vzájemně posilují, a že inovativní a klimaticky neutrální reindustrializace vytvoří v daných lokalitách pracovní místa a zajistí evropskému hospodářství konkurenceschopnost;

31. zdůrazňuje, že tato průmyslová strategie by se měla zaměřit na stimulaci hodnotových řetězců pro ekonomicky životaschopné a udržitelné produkty, procesy a obchodní modely, které se budou zaměřovat na klimatickou neutralitu, účinné využívání zdrojů, oběhovost a netoxické prostředí při současném zachování a rozvoji mezinárodní konkurenceschopnosti a prevenci delokalizace evropského průmyslu; souhlasí s Komisí, že energeticky náročná průmyslová odvětví, například ocelářství či výroba chemických produktů a cementu, jsou pro evropskou ekonomiku naprosto zásadní a že modernizace a dekarbonizace těchto odvětví mají stěžejní význam;

32. vyzývá Komisi, aby zajistila ekonomickou, sociální a územní soudržnost transformace, přičemž zvláštní pozornost by měla věnovat nejvíce znevýhodněným regionům, oblastem dotčeným průmyslovou transformací (především uhelným regionům a regionům závislým na uhlíkově náročných průmyslových odvětvích, jako je výroba oceli), řídké osídleným oblastem a ekologicky citlivým oblastem;

33. zdůrazňuje, že průmyslová strategie a strategie pro MSP musí stanovit jasné plány postupu, jak poskytnout komplexní soubor pobídek a možností financování inovací, zavádění průlomových technologií a nových udržitelných obchodních modelů a odstraňování všech zbytečných regulačních překážek; vyzývá EU k podpoře průkopníků v otázkách klimatu a zdrojů na základě technologicky neutrálního přístupu v souladu s nejmodernějšími vědeckými poznatky a dlouhodobými cíli EU v oblasti klimatu a životního prostředí; zdůrazňuje úlohu ekologicky bezpečného zachycování a ukládání uhlíku z hlediska budování klimatické neutrality těžkého průmyslu v případech, kdy nejsou k dispozici žádné možnosti přímého snížení emisí;

34. připomíná, že zásadní úlohu při podpoře ekologické transformace hrají digitální technologie, například na základě zvyšování účinnosti využívání zdrojů a energetické účinnosti a lepšího monitorování životního prostředí a také s ohledem na benefity, které z klimatického hlediska přinášejí plná digitalizace přenosových a distribučních operací a chytré aplikace;

Středa 15. ledna 2020

domnívá se, že průmyslová strategie by měla, jak je navrženo, integrovat ekologickou a digitální transformaci a měla by určit klíčové cíle a překážky, které brání plnému využití potenciálu digitálních technologií; vyzývá Komisi, aby vyvinula strategii pro zavádění inovativních digitálních technologií a připravila pro ně financování; zároveň zdůrazňuje, že je důležité zlepšit energetickou účinnost a výkonnost oběhového hospodářství samotného digitálního odvětví, a vítá závazky Komise v tomto ohledu; žádá Komisi, aby vytvořila metodiku pro monitorování a kvantifikaci rostoucího dopadu digitálních technologií na životní prostředí, aniž by vytvářela zbytečnou administrativní zátěž;

35. domnívá se, že součástí této průmyslové strategie musí být náležité zohlednění dopadů na pracovníky a zvážení nutnosti jejich proškolení, rekvalifikace a rozšíření dovedností; vyzývá Komisi, aby věnovala větší pozornost regionální dimenzi této strategie a zajistila, že nikdo ani žádný region nebude opomenut; trvá na tom, že strategie musí zahrnovat sociální dialog, do něhož budou plně zapojeni pracovníci;

36. požaduje nový ambiciózní akční plán pro oběhové hospodářství, jehož cílem musí být snížení celkové environmentální a surovinové stopy, kterou zanechává produkce a spotřeba v EU, a současně poskytnutí výrazných pobídek k inovacím pro udržitelné podniky a trhy s klimaticky neutrálními a netoxickými produkty oběhového hospodářství, přičemž hlavními prioritami musí být účinné využívání zdrojů, nulové znečištění a předcházení vzniku odpadů; zdůrazňuje značnou součinnost mezi opatřeními v oblasti klimatu a oběhovým hospodářstvím, zejména v energeticky náročných odvětvích s vysokou produkcí uhlíku; požaduje stanovení cíle pro účinné využívání zdrojů na úrovni EU;

37. vyzývá Komisi, aby v prioritních oblastech, jako jsou odpady z obchodu, textil, plasty, elektronika, stavebnictví a potraviny, navrhla cíle pro tříděný sběr odpadu, snižování vzniku odpadu, opětovné používání a recyklaci a další konkrétní opatření, například rozšířenou odpovědnost výrobců; naléhavě vyzývá Komisi, aby vypracovala opatření na podporu trhu s recyklovanými materiály v Evropě, včetně společných norem kvality, a aby v prioritních odvětvích, v nichž je to možné, stanovila povinné cíle pro použití materiálů získaných využitím odpadu; zdůrazňuje, že je důležité vypracovat koloběhy netoxických materiálů, zintenzívnit nahrazování látek vzbuzujících mimořádné obavy a podporovat výzkum a inovace za účelem vývoje netoxických produktů; vyzývá Komisi, aby zvažila opatření k řešení problému s dováženými výrobky, které obsahují látky nebo součásti, jež jsou v EU zakázány, a které by se ani prostřednictvím recyklace neměly na trh EU dostávat znovu v podobě spotřebního zboží;

38. podporuje politická opatření zaváděná v souvislosti s udržitelnými výrobky, včetně rozšiřování možností ekodesignu díky právním předpisům, na jejichž základě by výrobky byly trvanlivější, opravitelné, opětovně použitelné a recyklovatelné, a včetně zásadního pracovního programu pro ekodesign a používání ekoznaček na období po roce 2020, který se bude mimo jiné týkat inteligentních telefonů a jiného vybavení IT; vyzývá k předložení legislativních návrhů týkajících se práva na opravu, eliminace používání zabudovaných prvků zkracujících životnost a zavedení jednotných nabíječek pro mobilní IT zařízení; podporuje plány Komise týkající se legislativních návrhů na zajištění bezpečného, oběhového a udržitelného hodnotového řetězce baterií, a to pro všechny baterie, a očekává, že tyto návrhy budou obsahovat přinejmenším opatření týkající se ekodesignu, cílů pro opětovné použití a recyklaci a udržitelného a společensky zodpovědného získávání zdrojů; zdůrazňuje, že v Evropě je třeba vytvořit spolehlivou a udržitelnou strukturu pro baterie a skladování energie; zdůrazňuje, že je nutné podporovat místní spotřebu a výrobu, které by byly založeny na zásadách odmítat výrobky, které nejsou udržitelné, snížit spotřebu, opětovně využívat, recyklovat a opravovat, ukončit plánované využívání zastaralých podnikatelských strategií, kdy se výrobky navrhují tak, aby měly krátkou dobu životnosti a musely být nahrazeny, a přizpůsobit spotřebu omezeným zdrojům planety; je přesvědčen, že pro dosažení udržitelné spotřeby má zásadní význam právo na opravu výrobků a neustálá podpora IT služeb; vyzývá k zakotvení těchto práv v právních předpisech EU;

39. naléhavě vybízí Komisi, aby ještě zpřísnila opatření EU bojující proti znečištění plasty, zejména v mořském prostředí, a vyzývá k zavedení rozsáhlejšího omezení plastových výrobků na jedno použití a k jejich nahrazení; podporuje vypracovávání právních předpisů, které by řešily nadměrné používání obalů a které by zajistily, že na trzích EU nebudou nepožději v roce 2030 povoleny žádné obalové materiály, které nelze opětovně použít ani recyklovat ekonomicky smysluplným způsobem, a současně zaručily bezpečnost potravin; vyzývá k opatřením, která zajistí přeshraniční koordinaci systémů výkupu obalů; naléhavě vyzývá Komisi, aby komplexním způsobem řešila problém mikroplastů, mimo jiné přijetím komplexního plánu postupného ústupu od záměrného přidávání mikroplastů a novými opatřeními, včetně opatřeními regulačními, jejichž účelem je zabránit neúmyslnému uvolňování plastů, např. z textilu, pneumatik a plastových pelet; všímá si, že Komise má v úmyslu vytvořit regulační rámec pro biologicky rozložitelné plasty a plasty z biologického materiálu; zdůrazňuje potřebu plně oběhového hospodářství v oblasti plastů;

Středa 15. ledna 2020

40. vyzývá k vybudování jednotného „zeleného“ trhu EU, který by specifickými kroky podněcoval zvyšování poptávky po udržitelných produktech, například na základě ekologického zadávání veřejných zakázek ve větší míře; v této souvislosti vítá skutečnost, že se Komise zavázala předložit další legislativní návrhy a pokyny týkající se ekologického zadávání veřejných zakázek; vyzývá instituce a orgány EU, aby šly při zadávání veřejných zakázek v tomto směru příkladem; zdůrazňuje, že je navíc třeba přezkoumat a revidovat pravidla EU pro zadávání veřejných zakázek, aby se zajistily skutečně rovné podmínky pro podniky z EU, zejména pro podniky dodávající udržitelné produkty nebo služby, například v oblasti veřejné dopravy;

41. zdůrazňuje, že je důležité posílit postavení spotřebitelů a náležitě je informovat; vyzývá k zavedení opatření, která spotřebitelům zajistí transparentní, srovnatelné a jednotné informace o produktech, včetně označování produktů, založené na spolehlivých údajích a spotřebitelských průzkumech, jež jim pomohou k výběru zdravějších a udržitelnějších produktů a k tomu, aby byli informováni o trvanlivosti a opravitelnosti produktů a o jejich environmentální stopě; zdůrazňuje, že je nezbytné poskytnout spotřebitelům účinné, srozumitelné a vymahatelné prostředky nápravy, jež by zohledňovaly aspekty udržitelnosti a dávaly přednost opětovnému použití nebo opravám výrobků před jejich vyřazováním z důvodů nefunkčnosti;

42. domnívá se, že obnovitelné materiály z udržitelných zdrojů budou hrát důležitou úlohu při přechodu na klimaticky neutrální ekonomiku, a podtrhuje, že je nutné motivovat k investicím do rozvoje udržitelné bioekonomiky, v níž by materiály intenzivně využívající fosilní energetické zdroje byly nahrazovány obnovitelnými biologickými materiály, například ve stavebnictví, v textilním průmyslu, v chemických výrobcích, obalech, při stavbě lodí a pokud je možné zajistit udržitelnost, tak i při výrobě energie; zdůrazňuje, že při tom bude třeba postupovat udržitelným způsobem a v souladu s ekologickými normami; podtrhuje potenciál bioekonomiky k vytváření nových zelených pracovních míst, a to i ve venkovských částech EU, a k podněcování inovací; vyzývá k podpoře výzkumu a inovací v oblasti udržitelných řešení spojených s bioekonomikou, která by měla zohledňovat nutnost chránit jedinečnou biologickou rozmanitost a ekosystémy; vyzývá k účinnému provádění biohospodářské strategie EU v rámci Zelené dohody pro Evropu;

Urychlení přechodu k udržitelné a inteligentní mobilitě

43. vítá nadcházející strategii pro udržitelnou a inteligentní mobilitu a souhlasí s Komisí, že všechny druhy dopravy (silniční, železniční, letecká a vodní doprava) budou muset přispět k dekarbonizaci odvětví dopravy v souladu s cílem dosáhnout klimaticky neutrální ekonomiky, přičemž uznává, že se jedná o výzvu i příležitost; podporuje uplatňování zásady „znečišťovatel platí“; požaduje dlouhodobou ucelenou strategii pro spravedlivou transformaci, která zohlední také přínos odvětví dopravy pro hospodářství EU a potřebu zajistit vysokou úroveň cenově dosažitelného a dostupného dopravního propojení, jakož i sociální aspekty a ochranu práv pracovníků;

44. vítá návrh Komise podpořit multimodální dopravu za účelem zvýšení účinnosti a snížení emisí; domnívá se však, že multimodality lze nejlépe dosáhnout pouze konkrétními legislativními návrhy; vítá záměr Komise navrhnout opatření, která by zlepšila propojenost mezi silnicemi, železnicí a vnitrozemskými vodními cestami, a vedla tak ke skutečnému přechodu na jiné druhy dopravy; vyzývá ke zvýšení a podpoře investic do propojení železničních sítí EU s cílem umožnit v celé EU rovný přístup k veřejné železniční dopravě a zvýšit přitažlivost osobní železniční dopravy; zdůrazňuje, že jednotný evropský železniční prostor je nezbytným předpokladem pro přechod na jiný druh dopravy a vyzývá Evropskou komisi, aby do konce roku 2020 předložila strategii, po níž budou následovat konkrétní legislativní návrhy, které zabrání fragmentaci vnitřního trhu;

45. zdůrazňuje, že klíčovou úlohu v rozvoji udržitelné multimodální dopravy hraje vodní doprava, která neprodukuje žádné emise; naléhavě vyzývá Komisi, aby vypracovala koordinovaný evropský rámec pravidel pro vnitrozemské vodní cesty; žádá Komisi, aby aktivně podporovala intermodalitu zahrnující vnitrozemské vodní cesty, zejména přeshraniční vytváření systémů vnitrostátních vodních cest, které je třeba zlepšit;

46. opakuje, že jednotné evropské nebe je schopno snížit emise z letecké dopravy bez vysokých nákladů, ale samo o sobě nepřinese významné snížení emisí z letecké dopravy v souladu s dlouhodobým cílem EU; požaduje jasný regulační plán pro dekarbonizaci letectví, založený na technologických řešeních, infrastruktuře, požadavcích na udržitelná alternativní paliva a na účinných operacích ve spojení s pobídkami k přechodu na jiný druh dopravy;

Středa 15. ledna 2020

47. vítá návrh Komise přezkoumat směrnici o infrastruktuře pro alternativní paliva a nařízení o transevropské dopravní síti (TEN-T) s cílem urychlit využívání vozidel a plavidel s nulovými a nízkými emisemi; vítá zaměření na zvyšování infrastruktury pro dobíjení elektrických vozidel; vyzývá nicméně k vypracování komplexnějšího plánu městské mobility s cílem snížit přetížení dopravy a zlepšit obyvatelnost ve městech, například prostřednictvím podpory veřejné dopravy s nulovými emisemi a cyklistické a pěší infrastruktury, zejména v městských oblastech;

48. domnívá se, že je zásadní zajistit dostatečné investice do rozvoje vhodné infrastruktury pro mobilitu s nulovými emisemi a to, aby všechny příslušné fondy EU (Nástroj pro propojení Evropy, InvestEU atd.), jakož i poskytování úvěrů Evropské investiční banky (EIB) na dopravu byly přizpůsobeny této situaci; vyzývá členské státy, aby se zavázaly k řádnému financování a zvýšily tempo zavádění inovativních strategií, dobíjecí infrastruktury a alternativních paliv; je toho názoru, že příjmy z daní nebo poplatků za dopravu by měly být použity na podporu transformace, čímž by tyto poplatky byly pro společnost přijatelnější; vítá návrh Komise vyvinout inteligentní systémy řízení dopravy a řešení pro mobilitu jako službu, zejména v městských oblastech; vyzývá Komisi, aby podporovala rozvoj inovativních aplikací, nových technologií, nových obchodních modelů a nově vznikajících a inovativních systémů mobility v celé Evropě; naléhavě vyzývá Komisi, aby do diskusí o uplatňování budoucích politik mobility na úrovni EU zapojila města, která mají praktické zkušenosti a know-how;

49. vítá záměr Komise zahrnout do systému ETS i námořní dopravu; zdůrazňuje, že EU by měla hájit vysoké ambice v otázce snižování emisí skleníkových plynů v námořní dopravě jak na mezinárodní, tak i na unijní úrovni, přičemž žádá nová opatření EU by neměla oslabit mezinárodní konkurenceschopnost lodí plujících pod vlajkou EU; domnívá se, že opatření na úrovni EU by měla jít ruku v ruce s opatřeními na mezinárodní úrovni, aby se zabránilo vytváření dvojích předpisů pro toto odvětví a aby jakákoli činnost nebo nečinnost přijatá na celosvětové úrovni nebránila EU v přijímání ambicióznějších opatření v rámci Unie; dále zdůrazňuje, že je třeba přijmout opatření k odklonu od používání těžkého topného oleje a že je nezbytné naléhavě investovat do výzkumu nových technologií v oblasti dekarbonizace odvětví lodní dopravy a do vývoje ekologických lodí s nulovými emisemi;

50. podporuje opatření navržená za účelem snížení emisí v letectví, posílení systému ETS, jež odpovídá ambicím EU v otázkách klimatu, a zrušení bezplatného přidělování povolenek leteckým dopravcům na lety uvnitř EU; současně vyzývá Komisi a členské státy, aby učinily maximum pro to, aby byl systém kompenzací a snižování emisí uhlíku v mezinárodní letecké dopravě (CORSIA) zpřísněn a aby nejvyšší měrou podporovaly, aby Mezinárodní organizace pro civilní letectví (ICAO) přijala dlouhodobý cíl, jímž je snížení sektorových emisí, a aby zároveň zaručily legislativní autonomii EU, pokud jde o provádění směrnice o obchodování s emisemi (ETS); zdůrazňuje, že jako spolunormotvůrci jsou Evropský parlament a Rada jedinými orgány, které mohou rozhodovat o veškerých budoucích změnách směrnice ETS; zdůrazňuje, že směrnice ETS by měla být novelizována pouze pod podmínkou, že bude v souladu se závazkem Unie snížit emise skleníkových plynů v celém hospodářství;

51. zdůrazňuje, že je důležité zajistit rovné podmínky pro různé druhy dopravy; vyzývá proto Komisi, aby v souvislosti s revizí směrnice o zdanění energie navrhla koordinovaná opatření s cílem zrušit osvobození od daně pro letecké a námořní pohonné hmoty v členských státech a aby současně zabránila nezamýšleným negativním environmentálním, hospodářským a sociálním důsledkům;

52. očekává chystané návrhy Komise přísnějších norem pro emise látek znečišťujících ovzduší, které produkují vozidla se spalovacím motorem (Euro 7) a revidovaných emisních standardů osobních automobilů, dodávek a nákladních vozidel stanovených pro CO₂, které by měly po roce 2025 zajistit přechod na mobilitu s nulovými emisemi; vyzývá Komisi, aby vyvinula metody pro analýzy životního cyklu; připomíná výsledek hloubkové analýzy, která doplňuje sdělení Komise nazvané „Čistá planeta pro všechny: Evropská dlouhodobá strategická vize prosperující, moderní, konkurenceschopné a klimaticky neutrální ekonomiky“, podle něhož a na základě scénářů předpovídajících dosažení klimatické neutrality v roce 2050 budou muset mít všechny nové automobily uvedené na trh EU po roce 2040 nulové emise, a vyzývá k vypracování soudržného politického rámce a přechodných režimů na podporu tohoto vývoje; poznamenává, že bude nutné provést revizi platných pravidel, která by průkopnickým zemím umožnila uplatňovat na vnitrostátní úrovni přísnější opatření, rozhodnou-li tak členské státy;

Středa 15. ledna 2020

53. vítá plány Komise na řešení znečištění ovzduší z námořní dopravy a z letectví, včetně regulace přístupu nejvíce znečišťujících lodí do přístavů EU a regulačních opatření zaměřených na boj proti znečištění loděmi kotvícími v přístavech; zdůrazňuje, že je důležité podporovat rozvoj přístavů, které neprodukují žádné emise a používají obnovitelné zdroje energie; podtrhuje, že k relevantním řešením, která lze snadno uplatnit, patří zřizování nových kontrolních oblastí emisí podle Mezinárodní úmluvy o zabránění znečišťování z lodí (MARPOL) a snižování rychlosti v lodní dopravě;

54. bere na vědomí, že Komise zvažuje rozšíření evropského systému obchodování s emisemi na emise ze silniční dopravy; odmítá přímé začlenění do systému obchodování s emisemi v EU a zavedení jakéhokoli druhu paralelních režimů; rozhodně zdůrazňuje, že žádný systém zpoplatnění by neměl nahradit nebo oslabit stávající nebo budoucí normy CO₂ pro osobní a nákladní vozidla a vytvářet další zátěž přímo pro spotřebitele;

Strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“: vytvoření spravedlivého, zdravého potravinového systému šetrného k životnímu prostředí

55. vítá návrh Komise předložit v roce 2020 strategii „Od zemědělce ke spotřebiteli“, jejímž cílem je zajistit udržitelnější politiku v oblasti potravin spojením snah o řešení problému se změnou klimatu a o ochranu životního prostředí a zachování biologické rozmanitosti, aby Evropané měli k dispozici cenově dostupné, vysoce kvalitní a udržitelné potraviny a současně byly zaručeny důstojné životní podmínky zemědělců a rybářů a konkurenceschopnost zemědělství; domnívá se, že Společná zemědělská politika (SZP) by měla být zcela v souladu s vytouženým cílem EU v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti; vítá závazek Komise zajistit, aby se evropské potraviny staly celosvětovým standardem pro udržitelnost; vyzývá Komisi, aby využila strategii „od zemědělce ke spotřebiteli“ k vytvoření skutečně dlouhodobé vize pro udržitelné a konkurenceschopné potravinové systémy a aby současně podporovala reciprocitu výrobních norem EU v obchodních dohodách;

56. zdůrazňuje, že udržitelné zemědělství a zemědělci budou hrát důležitou úlohu při řešení výzev Zelené dohody pro Evropu; zdůrazňuje důležitost evropského zemědělství a jeho potenciál k tomu, aby přispělo k přijetí opatření v oblasti klimatu, oběhovému hospodářství a posílení biologické rozmanitosti a k podpoře udržitelného využívání obnovitelných surovin; zdůrazňuje, že zemědělci v EU musí mít k dispozici nezbytné nástroje pro boj proti změně klimatu a přizpůsobení se této změně, jako je investování do přechodu na udržitelnější zemědělské systémy; zdůrazňuje, že cílem strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ by mělo být ambiciózní snížení emisí skleníkových plynů ze zemědělství a znehodnocování půdy;

57. zdůrazňuje, že je třeba posílit postavení zemědělců v zemědělsko-potravinovém řetězci; zdůrazňuje, že je třeba se zabývat dopadem právních předpisů EU v oblasti hospodářské soutěže na udržitelnost potravinového řetězce, například prostřednictvím boje proti nekalým obchodním praktikám a odměňování výrobců dodávajících vysoce kvalitní potraviny za poskytování veřejných statků v podobě vyššího standardu v oblasti životního prostředí a dobrých životních podmínek zvířat, které se v současné době dostatečně neodrážejí v cenách nezemědělských podniků;

58. žádá udržitelnou SZP, která by prostřednictvím svých opatření podporovala a pobízela zemědělce k tomu, aby více přispívali k ochraně životního prostředí a klimatu a aby lépe zvládali volatilitu a krize; žádá Komisi, aby analyzovala přínos současného návrhu na reformu SZP k závazkům EU v oblasti ochrany životního prostředí, klimatu a biologické rozmanitosti a uvedla jej do souladu s cíli uvedenými v Zelené dohodě pro Evropu a při tom vzala v potaz, že je nutné zachovat v Evropě rovné podmínky, a umožnit tak stabilní, odolnou a udržitelnou zemědělskou produkci; zdůrazňuje, že strategické plány SZP musí plně odrážet ambice Zelené dohody pro Evropu, a vyzývá Komisi, aby byla v tomto ohledu při svých hodnoceních strategických plánů neústupná, a zejména aby ověřila ambice a účinnost ekorežimů členských států a podrobně monitorovala výsledky jejich provádění; zdůrazňuje, že v rámci nového modelu realizace je důležitý cílený přístup založený na výsledcích, který s sebou nese větší zjednodušení a transparentnost, pokud jde o konkrétní výsledky a cíle spojené s přidanou hodnotou; považuje za nezbytné pomoci zemědělcům přejít na udržitelnější zemědělství a za tímto účelem podporuje poskytnutí takového rozpočtu na SZP, který jí umožní dosáhnout všech jejích cílů, včetně splnění cílů EU v oblasti životního prostředí;

Středa 15. ledna 2020

59. opakuje, že jedním z prioritních cílů udržitelného zemědělství je snížení závislosti na pesticidech; v tomto ohledu vítá závazek Komise bojovat proti zatížení životního prostředí pesticidy a proti jejich dopadům na zdraví a výrazně omezit používání chemických pesticidů a rizika s nimi spjatá, jakož i používání hnojiv a antibiotik, a to mimo jiné legislativními opatřeními; zdůrazňuje, že strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ by měla zahrnovat závazné cíle pro omezení nebezpečných pesticidů; požaduje strategii EU, která usnadní přístup na trh pro vědecky podložené a udržitelné alternativy; vyzývá Komisi, aby reagovala na výzvy v usnesení Evropského parlamentu ze dne 16. ledna 2019 o postupu Unie pro povolování pesticidů⁽⁴⁾;

60. se znepokojením konstatuje, že zemědělství, rybolov a produkce potravin jsou stále nejvýznamnějšími příčinami ztráty suchozemské a mořské biologické rozmanitosti; je přesvědčen, že úbytek opylovačů, včetně včel, vyvolává mimořádné obavy z hlediska potravinové bezpečnosti, jelikož plodiny závislé na opylovačích hrají v naší stravě důležitou úlohu; vyzývá Komisi a členské státy, aby zajistily úplné přijetí všech pokynů Evropského úřadu pro bezpečnost potravin (EFSA) týkajících se včel z roku 2013, a naléhavě vyzývá členské státy, aby příslušným způsobem sladily své posuzování pesticidů;

61. zdůrazňuje, že pro zajištění dostatečného množství výživných potravin pro rostoucí populaci a pro omezení ztrát a plýtvání potravinami jsou zapotřebí inteligentní zemědělské postupy a výrobní metody; naléhavě žádá Komisi a členské státy, aby posílily opatření na snižování míry plýtvání potravinami a boj proti podvodům v potravinářství; vyzývá k přijetí vymahatelného celounijního cíle snížení potravinového odpadu do roku 2030 o 50 % na základě společné metodiky; zdůrazňuje pozitivní dopady, které mohou mít krátké potravinové dodavatelské řetězce na snížení plýtvání potravinami;

62. zdůrazňuje, že právní předpisy týkající se materiálů určených pro styk s potravinami a maximálních limitů reziduí pesticidů by měly být revidovány a měly by vycházet z nejnovějších vědeckých poznatků; naléhavě vyzývá Komisi, aby zakázala potravinářské přídatné látky, které jsou škodlivé pro lidské zdraví; připomíná, že zdravé potraviny jsou zásadní pro snižování výskytu kardiovaskulárních onemocnění a rakoviny; zdůrazňuje, že pro dovážené potravinářské výrobky je důležité vytvořit právní rámec, včetně mechanismů pro prosazování, aby byly v souladu s evropskými normami v oblasti životního prostředí;

63. konstatuje, že podle názoru občanů EU by „zajišťování bezpečných, zdravých a vysoce kvalitních potravin“ pro všechny spotřebitele mělo být hlavní prioritou společné zemědělské a rybářské politiky; je přesvědčen, že digitální prostředky poskytování informací mohou informace na obalech doplnit, ale nikoli nahradit; vítá proto záměr Komise hledat nové způsoby, jak spotřebitele lépe informovat; vyzývá Komisi, aby zvážila lepší označování potravin, například pokud jde o výživové označování, označování země původu určitých potravin a označování týkající se životního prostředí a dobrých životních podmínek zvířat, aby se zamezilo fragmentaci jednotného trhu a vznikl systém označování všech produktů, který bude objektivní, transparentnost a uživatelsky vstřícný;

64. zdůrazňuje, že zemědělství má potenciál přispět ke snížení emisí v EU prostřednictvím udržitelných postupů, jako je přesné zemědělství, ekologické zemědělství, agroekologie, agrolesnictví, zlepšení životních podmínek zvířat a předcházení onemocnění lidí i zvířat, včetně udržitelného obhospodařování lesů, zachycování uhlíku a lepšího hospodaření s živinami v zájmu splnění cílů Zelené dohody pro Evropu; zdůrazňuje, že je důležité motivovat zemědělce k přechodu na tyto metody, které spravedlivě, včas a ekonomicky smysluplným způsobem povedou k výhodám z hlediska klimatu, životního prostředí a biologické rozmanitosti; vítá skutečnost, že strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ se rovněž zaměří na přínosy nových technologií, včetně digitalizace, s cílem zlepšit účinnost, využívání zdrojů a udržitelnost životního prostředí a zároveň přinést tomuto odvětví hospodářské výhody; znovu opakuje svou výzvu k provádění významného strategického evropského plánu produkce a zásobování rostlinnými bílkovinami, který bude vycházet z udržitelného rozvoje všech plodin pěstovaných na území EU;

65. vyzývá Komisi, aby do své strategie „od zemědělce ke spotřebiteli“ zahrnula i produkty rybolovu a akvakultury za účelem posílení udržitelného hodnotového řetězce v odvětví rybolovu („od rybolovu po spotřebu“); uznává, že rybářské odvětví má velký potenciál přispět k cílům Zelené dohody pro Evropu; klade velký důraz na to, že toto odvětví musí být v souladu s cíli EU v oblasti životního prostředí, klimatu a udržitelnosti a s vědou; poukazuje na to, že je důležité poskytovat adekvátní podporu evropským rybářům, kteří přecházejí na udržitelné rybolovné postupy; vyzývá Komisi, aby předložila návrh na zlepšení sledovatelnosti všech potravin mořského původu, včetně označování původu konzervovaných rybích produktů a zákazu výrobků, které poškozují či vyčerpávají mořské prostředí;

⁽⁴⁾ Přijaté texty, P8_TA(2019)0023.

Středa 15. ledna 2020

66. domnívá se, že je důležité posílit stávající normy v oblasti dobrých životních podmínek zvířat a v případě potřeby vypracovat nové normy, opírající se o nové vědecké poznatky, a zahájit řízení o nesplnění povinnosti vůči členským státům, které systematicky nespolečupracují při provádění a vymáhání existujících právních předpisů týkajících se životních podmínek zvířat; vyzývá Komisi, aby bez zbytečného odkladu předložila novou strategii pro dobré životní podmínky zvířat, která připraví půdu pro rámcový právní akt o dobrých životních podmínkách zvířat a zajistí, že vnímání zvířat bude zohledňováno ve všech příslušných politikách;

Ochrana a obnova ekosystémů a biologické rozmanitosti

67. hluboce lituje toho, že v Evropě i ve světě nadále znepokojivou rychlostí ubývá biologická rozmanitost, jakož i skutečnosti, že se nepodařilo splnit žádný ze současných cílů, včetně aičijských cílů, k zastavení úbytku biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že je třeba zachovat a obnovit biologickou rozmanitost, a vítá závazek Komise předložit strategii pro biologickou rozmanitost do března 2020 před 15. konferencí stran Úmluvy o biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že EU by měla prosazovat přijetí ambiciózní a závazné celosvětové dohody o rámci pro biologickou rozmanitost na období po roce 2020, který bude stanovovat jednoznačné a závazné cíle pro chráněné oblasti v EU i v celosvětovém měřítku; považuje za zásadní, aby byl do roku 2030 zastaven a obrácen trend zániku biologické rozmanitosti, a to jak na úrovni Evropské unie, tak na celosvětové úrovni, včetně zvláštních opatření pro evropské zámořské oblasti;

68. zdůrazňuje, že strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 musí zahrnovat ambiciózní a právně vymahatelná opatření a závazné cíle ke zvýšení ochrany a obnovy zranitelných ekosystémů, jakož i komplexní opatření k řešení příčin úbytku biologické rozmanitosti; zdůrazňuje význam zvýšení efektivnosti a zvětšení rozsahu sítí chráněných oblastí s cílem zmírnit změnu klimatu a přizpůsobit se této změně a význam umožnit zotavení biologické rozmanitosti; vyzývá Komisi, aby do své strategie v oblasti biologické rozmanitosti zahrnula cíl postupného stahování nebezpečných chemických látek a propojila jej se strategií pro netoxické životní prostředí; bere na vědomí, že Komise se chystá pracovat na opatřeních ke zlepšení a obnově poškozených ekosystémů a hodlá předložit návrh plánu na obnovu přírody; domnívá se, že oblasti městské zeleně s bohatou biologickou rozmanitostí přispívají ke zmírňování znečišťování ovzduší, hluku, dopadů změny klimatu, vln veder, povodní a problémů v oblasti veřejného zdraví; vítá, že Komise předloží návrhy na evropská zelená města a zvyšování biologické rozmanitosti v městských oblastech;

69. zdůrazňuje, že soudržnost politik na unijní i vnitrostátní úrovni je klíčovým předpokladem úspěšné politiky na ochranu přírody a biologické rozmanitosti; pokud jde o provádění, považuje za důležité vyměňovat si osvědčené postupy a zkušenosti mezi členskými státy; vyzývá Komisi, aby zahájila řízení o nesplnění povinnosti vůči členským státům, které nedodržují právní předpisy týkající se ochrany přírody; vyzývá Komisi, aby posílila směrnici o odpovědnosti za životní prostředí v souladu s doporučeními uvedenými v usnesení Evropského parlamentu, které bylo přijato dne 26. října 2017;

70. domnívá se, že faktory ovlivňující úbytek biologické rozmanitosti jsou globální a nejsou omezeny státními hranicemi; podporuje proto návrh Komise, aby byl na konferenci OSN o biologické rozmanitosti v říjnu 2020 stanoven celosvětový závazný cíl na ochranu a obnovu biologické rozmanitosti; vyzývá Komisi a členské státy, aby spojily úsilí s cílem dosáhnout shody ohledně ambiciózního cíle globálních chráněných oblastí pro mořské a pozemní oblasti;

71. připomíná, že nepostradatelnou úlohu pro naši planetu a biologickou rozmanitost hrají lesy; vítá záměr Komise vypořádat se s celosvětovým odlesňováním a žádá ji, aby posílila svá opatření; vyzývá Komisi, aby bezodkladně předložila návrh evropského právního rámce, který s přihlédnutím k principu náležité péče zajistí, že produkty uváděné na trh EU budou pocházet z udržitelných dodavatelských řetězců, které nepřispívají k odlesňování, se zvláštním důrazem na řešení hlavních motivací importovaného odlesňování a naopak na podporu dovozu, který nevede k odlesňování v zahraničí;

72. vyzývá Komisi, aby představila novou ambiciózní strategii EU v oblasti lesnictví s cílem náležitě uznat důležitou, mnohostrannou a průřezovou úlohu, kterou evropské lesy, celé odvětví a udržitelné obhospodařování lesů hrají v boji proti změně klimatu a úbytku biologické rozmanitosti, přičemž je zapotřebí zohlednit společenské, ekonomické a environmentální aspekty; připomíná, že je třeba přijmout opatření k potírání protiprávní těžby dřeva v Evropě; zdůrazňuje, že cílem úsilí v oblasti zalesňování, opětovného zalesňování a obnovy by mělo být posílení biologické rozmanitosti i skladování uhlíku;

Středa 15. ledna 2020

73. zdůrazňuje, že nezákonný obchod s volně žijícími a planě rostoucími druhy představuje hlavní příčinu úbytku biologické rozmanitosti; zdůrazňuje, že platnost akčního plánu pro boj proti nezákonnému obchodu s volně žijícími a planě rostoucími druhy z roku 2016 vyprší v roce 2020; naléhavě vyzývá Komisi, aby obnovila a posílila svoje ustanovení, plně je začlenila do strategie v oblasti biologické rozmanitosti do roku 2030 a zajistila náležité financování; vyzývá Komisi, aby ze spolupráce s partnerskými zeměmi učinila klíčový prvek boje proti trestné činnosti poškozující volně žijící a planě rostoucí druhy, jakož i boje proti úbytku biologické rozmanitosti;

74. uznává úlohu modrého hospodářství v boji proti změně klimatu; připomíná, že modré hospodářství, včetně energie z obnovitelných zdrojů, cestovního ruchu a průmyslu, musí být skutečně udržitelné, protože využívání mořských zdrojů přímo i nepřímo závisí na dlouhodobé kvalitě a odolnosti oceánů; domnívá se, že oceány by měly být označeny za jeden z nejdůležitějších bodů programu Zelené dohody pro Evropu; naléhavě vyzývá Komisi, aby Zelené dohodě pro Evropu dodala „modrý“ rozměr, plně do ní zapracovala otázku oceánů coby její klíčový prvek a aby v plné míře uznala úlohu oceánů ve prospěch ekosystémů tím, že vypracuje akční plán pro oceány a akvakulturu, včetně konkrétních opatření spojujících integrovanou strategickou vizi ve vztahu k otázkám námořní politiky, jako je doprava, inovace a znalosti, biologická rozmanitost, modrá ekonomika, emise, nakládání s odpady a řízení;

75. domnívá se, že cílem společné rybářské politiky by mělo být ukončení nadměrného rybolovu a obnova populací nad úroveň, které mohou umožnit maximální udržitelný výnos, rozvoj udržitelných mořských a sladkovodních akvakulturních systémů a zavedení účinného a integrovaného systému řízení založeného na ekosystémech, který bude zohledňovat veškeré faktory s dopadem na rybí populace a mořský ekosystém, mimo jiné i změnu klimatu a znečišťování; vyzývá Komisi, aby v této souvislosti předložila návrh na revizi společné zemědělské a rybářské politiky;

76. zdůrazňuje, že je třeba vyvíjet úsilí o zachování oceánů a pobřeží zaměřené na zmírňování změny klimatu i přizpůsobování se této změně, na ochranu a obnovu mořských a pobřežních ekosystémů, a vyzývá k předložení návrhu na vytyčení závazného cíle spočívajícího v rozšíření sítě chráněných mořských oblastí nejméně o 30 % na úrovni EU v rámci strategie pro oblast biologické rozmanitosti do roku 2030, aby se posílila ochrana oceánů; zdůrazňuje, že je zapotřebí zvýšit finanční a kapacitní zdroje za účelem prohloubení poznatků o mořích ve vztahu k biologické rozmanitosti, klimatu a znečištění, aby tak bylo možné lépe porozumět dopadům lidské činnosti na mořské ekosystémy a stavy rybích populací, a vypracovat odpovídající akční plány pro přizpůsobení se změně klimatu a pro zmírňování této změny;

77. zdůrazňuje význam posílení úlohy EU jako světového lídra v oblasti správy oceánů, včetně obchodního rozměru, a to prosazováním přijetí mezinárodního mechanismu v rámci Úmluvy Organizace spojených národů o mořském právu pro ochranu biologické rozmanitosti a mořských ekosystémů mimo dosah vnitrostátní jurisdikce a politiky nulové tolerance nezákonného rybolovu, včetně strategie pro prevenci a omezování znečištění vypracované ve spolupráci se sousedními zeměmi; upozorňuje na to, že má-li dojít k intenzivnější účasti na výzkumu oceánů a má-li se pomoci plnění cílů udržitelného rozvoje, je nutné posílit roli EU, pokud jde o příspěvek k desetiletí vědy o oceánech pro udržitelný rozvoj vyhlášenému OSN;

Životní prostředí bez toxických látek díky ambicióznímu cíli nulového znečištění

78. vítá záměr Komise předložit akční plán nulového znečištění pro ovzduší, vodu a půdu, který by se měl také zabývat znečištěním vody z pozemních zdrojů, zahrnovat posílený mechanismus monitorování a zaměřovat se na prevenci znečištění; vyjadřuje politování nad tím, že předložení strategie pro netoxické životní prostředí bylo odloženo, a vyzývá Komisi, aby co nejdříve v roce 2020 předložila ambiciózní meziodvětvovou strategii pro netoxické životní prostředí, která by zajistila řádnou ochranu všech Evropanů proti škodlivým látkám, včetně ochrany spotřebitelů, pracovníků a zranitelných skupin obyvatelstva;

79. domnívá se, že strategie pro netoxické životní prostředí by měla uzavřít veškeré mezery v prvních předpisech EU o chemických látkách a účinně přispět k rychlému nahrazení látek vzbuzujících mimořádné obavy a dalších nebezpečných chemických látek, včetně endokrinních disruptorů, vysoce perzistentních chemických látek a neurotoxických látek a k řešení kombinovaných účinků chemických látek, nanoforem látek a vystavení nebezpečným chemickým látkám z výrobků; znovu zdůrazňuje, že každý zákaz těchto chemických látek by měl zohlednit veškeré aspekty udržitelnosti; zdůrazňuje, že je třeba přijmout jasný závazek k zabezpečení prostředků pro kvalitnější výzkum bezpečnějších alternativ a k podpoře nahrazování škodlivých chemických látek, čisté výroby a udržitelných inovací; zdůrazňuje, že je nutné omezit testování na zvířatech při posuzování rizik, a vyzývá k většímu úsilí a navýšení finančních prostředků v této oblasti;

Středa 15. ledna 2020

80. vyzývá k tomu, aby do června 2020 byly přijaty ambiciózní legislativní návrhy na řešení problematiky endokrinních disruptorů, zejména v kosmetických přípravcích, hračkách a materiálu určenému pro styk s potravinami, a akční plán, jenž poskytne komplexní rámec s cíli a lhůtami pro minimalizaci vystavení občanů endokrinním disruptorům; upozorňuje, že nový komplexní rámec pro endokrinní disruptory musí zajistit, že bude přihlíženo k účinkům směsí a kombinovaných expozic;

81. vyzývá Komisi, aby podnikla jasné legislativní kroky, pokud jde o boj proti léčivým přípravkům v životním prostředí, jež se v něm vyskytují jak v důsledku výrobního procesu, tak užívání a likvidace léčiv; se znepokojením konstatuje, že léčiva uvolňovaná do životního prostředí rozmetáváním chlévské mrvy se podílejí na budování antimikrobiální rezistence;

82. poukazuje na to, že plán nulového znečištění ovzduší, vody a půdy musí být komplexní, průřezovou strategií ochrany zdraví občanů před zhoršováním stavu životního prostředí a znečištěním; vyzývá Komisi, aby zvýšila stupeň ochrany kvality ovzduší v souladu s nejnovějšími vědeckými poznatky a pokyny Světové zdravotnické organizace (WHO); požaduje účinnější monitorování stavu ovzduší v členských státech skrze uplatnění odolných a harmonizovaných měřicích metod a pomocí snadného přístupu k informacím pro evropské občany; vyzývá ke komplexním opatřením proti všem významným znečišťujícím látkám s cílem obnovit přirozenou funkci podzemní a povrchové vody; zdůrazňuje, že by revize směrnice o průmyslových emisích měla klást důraz na prevenci znečištění, soudržnost s politikami oběhového hospodářství a na dekarbonizaci; dále vyzývá k přezkumu směrnice Seveso;

Financování Zelené dohody pro Evropu a zajištění spravedlivé transformace

83. vítá uznání značných finančních potřeb pro dosažení cílů stanovených v Zelené dohodě pro Evropu; vítá dále, že sdělení uznává, že by udržitelnost měla být nadále začleněna do všech odvětví; domnívá se, že by Komise měla předložit komplexní plán financování založený na uceleném souboru návrhů usilujících o posílení veřejných a soukromých investic na všech úrovních; je přesvědčen, že takový plán je nezbytný s cílem naplnit významné finanční potřeby a dodatečné financování, které je potřebné na plnění cílů Zelené dohody pro Evropu, jež výrazně překročí konzervativní částku 260 miliard EUR, kterou uvedla Komise a která nezohledňuje například investiční potřeby pro přizpůsobení se změně klimatu a další environmentální výzvy, jako je biologická rozmanitost, či veřejné investice potřebné pro řešení sociálních nákladů; zdůrazňuje, že náklady spojené s hlubokou dekarbonizací jsou nyní mnohem nižší než náklady spojené s dopady změny klimatu;

84. podporuje plány na vytvoření evropského plánu udržitelných investic, který by pomohl uzavřít investiční mezeru, přispět k financování přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství a zajistit spravedlivou transformaci ve všech oblastech EU; zdůrazňuje, že uvedený plán by měl zohlednit zkušenosti z předchozích programů („Junckerova plánu“) a klást zvláštní důraz na skutečně doplňující investice s evropskou přidanou hodnotou; vyzývá ke koordinované činnosti při řešení investičních mezer v celé EU, a to i prostřednictvím rozpočtu EU, financování od EIB a dalších finančních institucí a programů EU, například prostřednictvím programu InvestEU;

85. vítá novou úvěrovou politiku v oblasti energetiky a novou strategii pro opatření v oblasti klimatu a environmentální udržitelnosti, kterou dne 14. listopadu 2019 přijala EIB coby pozitivní příspěvek k dosažení Zelené dohody pro Evropu; vítá skutečnost, že EIB převezme podobu nové klimatické banky EU s tím, že do roku 2025 bude 50 % jejích operací zaměřeno na opatření v oblasti klimatu a environmentální udržitelnosti, přičemž do roku 2021 ukončí svou podporu financování projektů týkajících se fosilních paliv a do roku 2020 budou veškeré její finanční činnosti uvedeny do souladu se zásadami a cíli Pařížské dohody; vybízí EIB, aby hrála aktivní roli v podpoře projektů podporujících spravedlivou transformaci, jako je výzkum, inovace a digitalizace, přístup malých a středních podniků k financování, stejně jako sociální investice a dovednosti; požaduje, aby investiční politika EIB prioritně poskytovala cílené financování pro iniciativy v rámci Zelené dohody pro Evropu, přičemž je nutné přihlídnout k adicionalitě, kterou mohou finanční prostředky z EIB poskytnout v kombinaci s dalšími zdroji; jako klíčovou vyzdvihuje koordinaci s jinými nástroji financování, neboť EIB nemůže všechny iniciativy v rámci Zelené dohody pro Evropu financovat sama; vítá nedávné prohlášení nově jmenované prezidentky ECB o tom, že by tato instituce měla, jak v úloze v oblasti měnové politiky, tak v úloze v oblasti bankovního dohledu, přispívat k boji proti změně klimatu; naléhavě vyzývá Komisi, aby v tomto ohledu spolupracovala s ECB s cílem zajistit konzistentní působení přislíbené ve sdělení o Zelené dohodě pro Evropu, aniž by byl dotčen mandát ECB vyplývající ze Smluv;

Středa 15. ledna 2020

86. zdůrazňuje, že je nutné řešit stávající nerovnováhu na trhu mezi malou nabídkou udržitelných finančních produktů a velkou poptávkou po nich; znovu poukazuje na úlohu udržitelného financování a domnívá se, že pro zajištění plné transparentnosti míry udržitelnosti finančního systému EU a úspěšnou dekarbonizaci světového hospodářství má zásadní význam to, aby nejdůležitější mezinárodní finanční instituce rychle přijaly a rozvíjely udržitelné financování; poukazuje na to, že je třeba stavět na pozitivních výsledcích strategie udržitelného financování, a zdůrazňuje, že je třeba rychle provést akční plán EU v oblasti udržitelného financování, včetně ekoznačky pro finanční produkty, normy pro zelené dluhopisy a začlenění environmentálních, sociálních a správních (ESG) faktorů do obezřetnostního rámce pro banky, a vítá zřízení mezinárodní platformy pro udržitelné financování;

87. zdůrazňuje, že je třeba podporovat spravedlivou transformaci, a vítá závazek Komise v tomto směru; je přesvědčen o tom, že dobře navržený mechanismus pro spravedlivou transformaci bude spolu s Fondem pro spravedlivou transformaci představovat významný nástroj k usnadnění tohoto přechodu a dosažení cílů v oblasti klimatu za současného vyřešení dopadů na společnost; zdůrazňuje, že stabilní financování tohoto nástroje, včetně dodatečných rozpočtových zdrojů, bude mít klíčový význam pro úspěšné provádění Zelené dohody pro Evropu; je přesvědčen, že spravedlivá transformace je víc než jen fond, neboť se jedná o celkový strategický přístup opřený o investice, který musí zajistit, aby nikdo nezůstal opomenut, a v tomto ohledu zdůrazňuje úlohu sociálních politik členských států; je přesvědčen o tom, že uvedený mechanismus by neměl pouze spočívat v čistém převodu prostředků vládám či podnikům ani by se neměl používat k placení závazků podniků, ale naopak by měl konkrétně pomáhat zaměstnancům ve všech odvětvích a komunitách EU nejvíce postižených dekarbonizací, jako jsou regiony, kde se těží uhlí, nebo regiony s vysokými emisemi uhlíku, s cílem přejít na čistou ekonomiku budoucnosti, která nebude mít odrazující účinek pro aktivní projekty a iniciativy; je přesvědčen, že by tento fond měl mimo jiné podpořit zvyšování kvalifikace a rekvalifikaci s cílem připravit a přizpůsobit pracovníky na nové vyhlídky, požadavky a kompetence v zaměstnání a podpořit vytváření kvalitních a udržitelných pracovních míst; důrazně vyzdvihuje, že financování spravedlivé transformace musí být podmíněno pokrokem při přijímání konkrétních a závazných dekarbonizačních opatření v souladu s Pařížskou dohodou, zejména pokud jde o postupné vyřazování uhlí a přeměnu regionů s hospodářstvím s vysokou uhlíkovou náročností; považuje za důležité zajistit odpovídající monitorovací rámec pro sledování využívání těchto prostředků členskými státy; Nicméně zdůrazňuje, že prostředky nemohou samy o sobě tuto transformaci zajistit a že je třeba uplatňovat komplexní strategii EU vycházející ze skutečného dialogu a partnerství s dotčenými lidmi a komunitami, v případě potřeby s odborovými organizacemi;

88. zdůrazňuje instrumentální roli víceletého finančního rámce (VFR) na období 2021-2027 pro úspěch Zelené dohody pro Evropu, a zdůrazňuje, že je naléhavě nutné přičinit se o zásadní posun v politickém a finančním úsilí, včetně nových rozpočtových prostředků, o dosažení cílů této dohody a spravedlivého přechodu na uhlíkově neutrální hospodářství založené na nejvyšších kritériích sociální spravedlnosti tak, aby nikdo nezůstal opomenut; očekává, že rozpočtové prostředky pro příští finanční programové období budou odpovídat tomuto cíli, a zároveň zdůrazňuje, že snížený VFR by zjevně představoval krok zpět;

89. vyzývá k vytvoření mechanismu, který zajistí hladkou koordinaci, soudržnost a soulad mezi všemi současnými unijními politikami, nástroji financování investicemi, včetně EIB, s cílem zabránit překrývání činností, prohloubit synergii a doplňkovost a adicionalitu jejich financování a uvolnit udržitelné soukromé a veřejné investice, čímž se účinněji optimalizuje a zefektivní finanční podpora Zelené dohody pro Evropu; v tomto ohledu zdůrazňuje, že podporuje zásadu zohledňování cílů ve VFR s cílem dosáhnout soudržnosti politik; domnívá se, že pro dosažení cílů Zelené dohody pro Evropu a vytvoření spravedlivé společnosti a silné ekonomiky má velký význam boj proti daňovým podvodům, agresivnímu daňovému plánování a praní peněz;

90. vyzývá k přijetí ambiciózních a závazných cílů pro výdaje na ochranu biologické rozmanitosti a začleňování otázek klimatu, které by překračovaly úroveň účelově vázaných výdajů, jak Parlament uvádí ve své průběžné zprávě o VFR, včetně přísné a komplexní metodiky pro určení a sledování příslušných výdajů v oblasti klimatu a biologické rozmanitosti; požaduje, aby Komise zajistila, aby žádné unijní veřejné financování jakékoli politiky EU nebylo v rozporu s cíli vytyčenými Pařížskou dohodou ani s dalšími cíli EU v oblasti životního prostředí a mezinárodními závazky a povinnostmi;

91. vyjadřuje podporu zavedení balíčku nových ekologických vlastních zdrojů s náležitým zaměřením, které budou odpovídat cílům Zelené dohody pro Evropu a podpoří a usnadní ekologickou a sociálně spravedlivou transformaci, včetně boje proti změně klimatu a ochran životního prostředí; návrhy Komise považuje v tomto ohledu za odrazový můstek;

Středa 15. ledna 2020

92. je přesvědčen, že plánovaný přezkum pravidel státní podpory by měl odrážet politické cíle Zelené dohody pro Evropu a usilovat o posílení a zjednodušení investic do udržitelných řešení, zajištění rychlého ukončení přímých a nepřímých dotací pro uhlí a fosilní paliva v EU a vytvoření pokynů pro celostátní, regionální a místní orgány, jejichž úloha bude pro účinné a inovační provádění Zelené dohody pro Evropu klíčová, přičemž je třeba, aby tyto cíle byly v plném souladu s cíli v oblasti omezování skleníkových plynů a s environmentálními cíli; domnívá se, že by tento přezkum měl členským státům umožnit podpořit strukturální změny v důsledku postupného ukončení využívání uhlí na základě stejných podmínek jako Fond pro spravedlivou transformaci; zdůrazňuje, že by tento přezkum neměl oslabit silný soubor pravidel v EU v oblasti hospodářské soutěže;

93. zdůrazňuje, že nezanedbatelnou část finančních prostředků nezbytných pro Zelenou dohodu pro Evropu budou muset zajistit rozpočty členských států; vítá záměr Komise spolupracovat s členskými státy na ekologizaci vnitrostátních rozpočtů; je znepokojen skutečností, že bez udržitelné fiskální politiky a věrohodné finanční situace členských států je každý budoucí model financování Zelené dohody pro Evropu ohrožen; vyzývá proto k zavedení rámce usnadňujícího veřejné udržitelné investice na dosažení cílů stanovených v Zelené dohodě pro Evropu, zdůrazňuje však, že ať už bude zvolen jakýkoli model financování, nesmí ohrozit udržitelnost veřejných financí v EU; zdůrazňuje nicméně, že udržitelné investice podle Zelené dohody pro Evropu by měly být skutečné dodatečné a neměly by vést k vytlačování tržního financování; v tomto ohledu poukazuje na možnosti soukromých a veřejných investic, aby bylo možné těžit z převládajícího prostředí nízkých úrokových sazeb;

94. vyzývá k tomu, aby se transformační program Zelené dohody pro Evropu promítl do zelenějšího evropského semestru; zdůrazňuje, že evropský semestr by v podobě, v jaké se nyní nachází, neměl být oslabován; je přesvědčen, že do tohoto procesu je třeba začlenit cíle udržitelného rozvoje OSN, aby se stal hybnou silou změn, které povedou k udržitelnému blahobytu pro všechny obyvatele Evropy; vyjadřuje proto podporu dalšího začlenění sociálních a environmentálních ukazatelů a cílů do evropského semestru a zároveň žádá členské státy o předložení vnitrostátních plánů pro jejich dosažení; dále vyzývá Komisi, aby předložila posouzení souladu rozpočtů členských států s aktualizovanými cíli EU v oblasti klimatu;

Mobilizace výzkumu a podpora inovací

95. zdůrazňuje, že přední světový výzkum a inovace jsou pro budoucnost Evropy zásadní a jsou rovněž nezbytné pro dosažení našich cílů týkajících se klimatu a životního prostředí, neboť zajistí strategii založenou na vědě a nezbytnou k dosažení uhlíkově neutrální Evropy nejpozději do roku 2050 a přechod společnosti na čistou energii a současně zabezpečí hospodářskou konkurenceschopnost a prosperitu; vítá, že Komise zdůrazňuje potřebu pracovat napříč odvětvími a disciplínami; zdůrazňuje, že je třeba systematicky začleňovat problematiku klimatu a aspekt odolnosti vůči změně klimatu do všech programů výzkumu a inovací EU; bere na vědomí úlohu, kterou sehrávají nové technologie, když při přechodu na udržitelné hospodářství přinášejí další výhody; naléhavě vyzývá Komisi a členské státy, aby prosazovaly výzkum adaptačních technologií;

96. zdůrazňuje význam programu Horizont Evropa zaměřeného na specifické cíle pro období 2021–2027, který nabízí příležitost zapojit širokou řadu účastníků, včetně evropských občanů, do řešení naléhavé celosvětové výzvy v podobě změny klimatu a učinit v zájmu naplnění Zelené dohody pro Evropu posun směrem k výzkumu a inovacím, které se budou opírat o intenzivnější spolupráci; zdůrazňuje, že je zapotřebí zachovat program Horizont Evropa ambiciózní rozpočet ve výši 120 miliard eur v běžných cenách, aby mohly být řešeny významné inovační výzvy spojené s přechodem ke klimatické neutralitě, přičemž je nutné zohlednit, že by nejméně 35 % rozpočtu tohoto programu mělo přispívat k plnění klimatických cílů; zdůrazňuje, že ostatní fondy EU by měly vyčlenit více rozpočtových prostředků na výzkum a inovace v oblasti čistých technologií; vzhledem k tomu, že mnohé nové a klíčové umožňující technologie budou mít zásadní význam pro dosažení klimatické neutrality nejpozději do roku 2050, žádá Komisi, aby maximalizovala příležitosti plynoucí z širšího inovačního prostředí;

97. zdůrazňuje, že EU musí zachovat a dále rozvíjet své vlajkové civilní vesmírné programy Copernicus a Galileo, jakož i Agenturu EU pro kosmický program, jež hodnotným způsobem přispívají k monitorování životního prostředí a ke shromažďování údajů; zdůrazňuje, že služby programu Copernicus týkající se změny klimatu by měly být co nejdříve plně uvedeny do provozu, aby tak zajišťovaly nepřetržitý přísun údajů nezbytných pro účinné zmírňování změny klimatu a pro činnosti týkající se přizpůsobení se účinkům této změny;

Středa 15. ledna 2020

98. zdůrazňuje, jak důležitý je přenos technologií a sdílení poznatků v oblasti zmírňování změny klimatu a přizpůsobování se této změně, ochrany a obnovy biologické rozmanitosti, účinného využívání a oběhovosti zdrojů, nízkouhlíkových technologií a technologií s nulovými emisemi, a také při shromažďování údajů na podporu plnění cílů Zelené dohody pro Evropu; trvá na tom, že je důležité podporovat proces uvádění produktů na trh, neboť je klíčovou hybnou silou při přeměně široké znalostní základny EU v inovace; domnívá se, že Zelená dohoda pro Evropu je rovněž příležitostí k navázání vazeb mezi různými zúčastněnými odvětvími, což by mělo být pro všechna odvětví přínosem; v této souvislosti se domnívá, že biohospodářství umožňuje, aby z přínosů těžila i další odvětví, a doplňuje oběhové hospodářství;

99. opětovně zdůrazňuje, že politiky EU by měly podporovat špičkový výzkum a participativní vědu, prohloubit spolupráci mezi akademickou obcí a průmyslem a prosazovat inovace a vytváření politik opírajících se o reálné podklady, přičemž by měly posílit mezinárodní spolupráci na tomto poli, včetně usnadnění výměny osvědčených postupů, a to s cílem zlepšit dovednosti spojené s ekologickým přechodem na nová související povolání u zaměstnanců, vyučujících a mladých lidí; vítá záměr Komise aktualizovat novou agendu dovedností a záruku pro mladé lidi za účelem zvýšení uplatnitelnosti na trhu práce v zelené ekonomice a vybízí členské státy, aby investovaly do systémů vzdělávání a odborné přípravy a také do činností spojených s odborným vzděláním; je toho názoru, že podpora zelené mobility v programu Erasmus+ na období 2021–2027 je v souladu s cíli sdílení;

Zásada „neškodit“ – začleňování hlediska udržitelnosti do všech politik EU

100. vítá koncepci zásady „neškodit“ a závazek Komise zajistit, aby všechna unijní opatření napomáhala EU k udržitelné budoucnosti a spravedlivému přechodu, mimo jiné i ve vztahu k využívání ekologických rozpočtových nástrojů, a vítá také závazek náležitě aktualizovat pokyny pro zlepšování právní úpravy; trvá na tom, že k plnění Pařížské dohody, Úmluvy o biologické rozmanitosti a Agendy pro udržitelný rozvoj 2030 je nutné přistupovat ve vnitřní i vnější politice koherentním způsobem; naléhavě vyzývá Komisi, aby byla členským státům nápomocna při plnění a řádném provádění současných i budoucích právních předpisů týkajících se životního prostředí a klimatu na vnitrostátní úrovni a zajistila, aby byly v případě nedodržení povinností vyvozeny důsledky;

101. podtrhuje zásadní funkci zásady předběžné opatrnosti, kterou by se EU měla řídit ve všech oblastech politiky spolu se zásadou „neškodit“, přičemž je třeba maximálně přihlížet k zásadě soudržnosti politik; domnívá se, že zásada předběžné opatrnosti by měla být základem všech opatření přijímaných v rámci Zelené dohody pro Evropu s cílem přispět k ochraně zdraví a životního prostředí; trvá na tom, že při předkládání návrhů na spravedlivá a koordinovaná opatření pro řešení problémů v oblasti klimatu a životního prostředí musí EU uplatňovat zásadu „znečišťovatel platí“;

102. zdůrazňuje, že všechny budoucí legislativní návrhy se musí opírat o komplexní posouzení dopadu, která určí socio-ekonomické, environmentální a zdravotní dopady různých možností, mimo jiné celkové dopady na klima a životní prostředí a náklady spojené s nečinností, dopady na mezinárodní konkurenceschopnost podniků EU včetně MSP, nutnost zabránit unikání uhlíku, důsledky pro jednotlivé členské státy, regiony a odvětví a dopady na zaměstnanost a na dlouhodobou jistotu investic; zdůrazňuje, že je nutné ukazovat veřejnosti přínosy jednotlivých návrhů a současně zajišťovat soulad politiky s cíli pro snižování emisí skleníkových plynů a s cílem udržet globální oteplení pod hranicí 1,5 °C a zabezpečit, aby návrhy nevedly k dalšímu úbytku biologické rozmanitosti; vítá, že vysvětlující prohlášení přiložená ke všem legislativním návrhům a aktům v přenesené pravomoci budou zahrnovat zvláštní oddíl vysvětlující, jak každá iniciativa dodržuje zásadu „neškodit“; vyzývá k tomu, aby tento postup byl rozšířen i na prováděcí akty a opatření v rámci regulativního postupu s kontrolou;

103. opakuje, že je velmi důležité zaručit občanům EU reálný přístup ke spravedlnosti a k dokumentům, jenž je zakotvený v Aarhuské úmluvě; vyzývá proto Komisi, aby zajistila dodržování této úmluvy ze strany EU, a vítá skutečnost, že Komise zvažuje revizi Aarhuského nařízení;

Středa 15. ledna 2020

104. žádá Komisi, aby realizovala scénář č. 1 z diskusního dokumentu nazvaného „Směrování k udržitelné Evropě do roku 2030“, jak Parlament požadoval ve svém usnesení ze dne 14. března 2019 nazvaném „Výroční strategická zpráva o plnění cílů udržitelného rozvoje (SDGs)“⁽⁵⁾, v němž mimo jiné žádá, aby byla zásada „udržitelnost na prvním místě“ začleňována do programů zlepšování právní úpravy EU a jejích členských států;

105. zdůrazňuje, že 8. akční program pro životní prostředí musí odrážet ambice Zelené dohody pro Evropu a být plně v souladu s cíli udržitelného rozvoje a směřovat k jejich splnění;

106. upozorňuje na značnou klimatickou a environmentální stopu, kterou za sebou zanechává spotřeba EU v zemích mimo její území; vyzývá Komisi, aby vytyčila cíl spočívající ve snížení celosvětové stopy způsobované spotřebou a výrobou EU s ohledem na možnosti naší planety; v tomto ohledu vítá záměr Komise podporovat udržitelné dodavatelské řetězce s cílem zvýšit na domácí úrovni i celosvětově přínos oběhového hospodářství;

EU jako globální lídr

107. zdůrazňuje, že jako celosvětově největší jednotný trh může EU určovat standardy uplatňované napříč světovými hodnotovými řetězci, a je přesvědčen o tom, že by EU měla zintenzivnit své politické iniciativy na základě „diplomacie v rámci Zelené dohody“ a „klimatické diplomacie“; domnívá se, že by EU měla podněcovat diskuse v ostatních zemích, a posílit tak jejich ambice v otázkách klimatu, a že by měla zvýšit své vlastní snahy o vymezování nových standardů pro udržitelný růst a využívat svou hospodářskou sílu k utváření mezinárodních norem, které budou přinejmenším v souladu s unijními ambicemi v oblasti životního prostředí a klimatu; zdůrazňuje, že EU musí sehrávat úlohu při zajišťování spravedlivé a řádné transformace ve všech částech světa, zejména v regionech, jež jsou silně závislé na fosilních palivech;

108. vřele vítá globální klimatická hnutí, jako jsou „Pátky pro budoucnost“, jež staví klimatickou krizi do popředí veřejné debaty, čímž se dostávají do veřejného povědomí;

109. vnímá Zelenou dohodu pro Evropu jako příležitost k oživení evropské veřejné diskuse; podtrhuje, že je důležité zapojit do vypracování a uplatňování Zelené dohody pro Evropu občany, národní i regionální parlamenty, občanskou společnost a zúčastněné strany, jako jsou nevládní organizace, odbory a podniky;

110. zdůrazňuje, že obchodní výměna může být důležitým nástrojem, kterým lze prosazovat udržitelný rozvoj a přispívat k boji proti změně klimatu; je přesvědčen o tom, že Zelená dohoda pro Evropu by měla zajistit, aby veškeré mezinárodní obchodní a investiční dohody obsahovaly přísné, závazné a vymahatelné kapitoly o udržitelném rozvoji, mimo jiné kapitoly o klimatu a životním prostředí, které budou plně v souladu s mezinárodními závazky, především s Pařížskou dohodou, a rovněž v souladu s pravidly WTO; vítá záměr Komise učinit z Pařížské dohody základní prvek všech budoucích obchodních a investičních dohod a zajistit, aby všechny chemické, látky, materiály, potraviny a další produkty uváděné na evropský trh splňovaly příslušná nařízení a normy EU;

111. je přesvědčen o tom, že neschopnost smluvních stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu dosáhnout na svém 25. zasedání v Madridu konsenzu ohledně vytyčení náročnějších globálních cílů v oblasti klimatu, jakož i odstoupení Spojených států od Pařížské dohody, poukazuje na to, že sílí nutnost, aby se EU stala globální vedoucí silou, přičemž bude nutné, aby zintenzivnila svou klimatickou diplomacii a diplomacii v otázkách životního prostředí a prohloubila bilaterální vazby s partnerskými zeměmi, zejména v době před 26. zasedáním uvedených smluvních stran v Glasgow (COP26) a 15. zasedáním smluvních stran Úmluvy o biologické rozmanitosti v čínském Kchun-mingu (COP15); domnívá se, že COP26 je klíčovým okamžikem, který integritu Pařížské dohody buď oslabí, nebo posílí;

112. vítá důraz na diplomatickou činnost v oblasti klimatu a trvá na tom, že aby bylo dosaženo výsledků, musí EU vystupovat jednotně, zajistit ucelenost a soudržnost všech svých politik a celého politického cyklu v souladu se zásadou soudržnosti politik ve prospěch udržitelného rozvoje a musí ke své klimatické a environmentální diplomacii přistupovat komplexně a vytvářet vazby mezi změnou klimatu, ochranou biologické rozmanitosti, udržitelným rozvojem, zemědělstvím, řešením konfliktů a bezpečností, migrací, lidskými právy a humanitárními a genderovými otázkami; zdůrazňuje, že všechny vnější činnosti EU by měly být podrobeny „zelenému screeningu“;

⁽⁵⁾ Přijaté texty, P9_TA(2019)0220.

Středa 15. ledna 2020

113. vyzývá Komisi, aby při svém úsilí o prosazování vedoucí úlohy EU při mezinárodních jednáních o klimatu a biologické rozmanitosti navrhla konkrétní akční plán pro splnění závazků obnoveného pětiletého akčního plánu v oblasti rovnosti žen a mužů schváleného na 25. konferenci stran Rámcové úmluvy OSN o změně klimatu (posílený pracovní program z Limy), na podporu genderové rovnosti v procesu Rámcové úmluvy Organizace spojených národů o změně klimatu (UNFCCC), aby zřídila stálé kontaktní místo EU pro gender a změnu klimatu s dostatečnými rozpočtovými prostředky a aby zavedla a monitorovala genderově odpovědné kroky v oblasti klimatu v EU i celosvětově;

114. připomíná, že změna klimatu oslabuje pokrok v oblasti rozvoje a snižování chudoby a mohla by do roku 2030 uvrhnout miliony lidí do extrémní chudoby; trvá proto na provázání Zelené dohody pro Evropu s prováděním Agendy pro udržitelný rozvoj 2030;

115. opakuje, že je zapotřebí zabývat se dramatickými důsledky, jaké má změna klimatu pro dlouhodobý ekonomický rozvoj rozvojových zemí, zejména nejméně rozvinutých zemí a malých ostrovních rozvojových států; domnívá se, že státy, které produkují velké množství CO₂, jako jsou členské státy EU, mají morální povinnost pomoci rozvojovým zemím přizpůsobit se změně klimatu; domnívá se, že spolupráce EU s rozvojovými zeměmi by měla zahrnovat strategie v oblasti klimatu jako zásadní součást individuálního přístupu založeného na potřebách, měla by zajistit zapojení místních a regionálních zúčastněných stran, jakož i vlád, soukromého sektoru a občanské společnosti a měla by zajistit soulad s vnitrostátními plány a strategiemi partnerských zemí v oblasti klimatu;

116. zdůrazňuje, že by EU měla poskytnout další finanční a technickou podporu rozvojovým zemím, která by jim pomohla při ekologické transformaci; vyzývá EU, aby zejména zintenzivnila financování opatření v oblasti klimatu v rozvojových zemích, zejména v nejméně rozvinutých zemích, malých ostrovních rozvojových státech a nestabilních zemích, a aby upřednostňovala investice do budování odolnosti, inovací, adaptačních a nízkouhlíkových technologií a odolných infrastruktur šetrných ke klimatu, a reagovala tak na častější výskyt přírodních katastrof; domnívá se, že je třeba vyvinout větší úsilí, pokud jde o sdílení poznatků, budování kapacit a transfer technologií do rozvojových zemí;

117. zdůrazňuje, že komplexní strategie pro Afriku a budoucí dohoda o partnerství AKT-EU nabízejí jedinečnou příležitost, jak realizovat vnější aspekty Zelené dohody pro Evropu, přehodnotit partnerství EU s rozvojovými zeměmi z hlediska klimatu a životního prostředí a sladit politiky EU s jejími nejnovějšími mezinárodními závazky;

118. podporuje záměr Komise ukončit vývoz odpadních zdrojů EU a celosvětově posílit oběhové hospodářství; vyzývá k zavedení globálního zákazu plastových výrobků na jedno použití;

119. vyzývá Komisi, aby iniciovala vznik mezinárodní úmluvy o boji proti šíření antimikrobiální rezistence a čím dál vyššímu výskytu infekčních chorob; vyzývá Komisi a členské státy, aby odpovídajícím způsobem reagovaly na riziko nedostatku léků;

o

o o

120. pověřuje svého předsedu, aby předal toto usnesení Radě, Komisi a vládám a parlamentům členských států.